

A mínusz 4 oldal, s a miértek

A Szegei Egyetem jelen száma — mint látja a figyelmes olvasó, ha hátralapoz — igazából csak négy oldalnyi új-ság. A 3—4—5—6. oldalon a **JATE Szervezeti és Működési Szabályzatának** tervezete olvasható, a tudományegyetem állami vezetésének kérésére. Az SZMSZ vitája több egyetem lapnál is terjedelmi változásokat okozott — legfeljebb szerencsésebb megoldásokkal. Hogy mi miért voltunk kénytelenek éppen az érdemi oldalak csökkentését választani? Ha az állami vezetés igényéről korábban értesülünk, akkor más egyetemi lapokhoz hasonlóan mi is kérvényezhettünk volna oldal-számnövelést a Tájékoztatási Hivatalnál; s akkor nem lenne mínusz 4 oldalunk. Minthogy mégis így lett, hamarjában felsoroljuk, miminden marad ki ebből a lap-számból helyhiány okán:

Szőkefalvi-Nagy Gyula születésének 100. évfordulója alkalmából emlékülő tartottak április 9-én a SZAB-székház-

ban, melyet az MTA Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya, a JATE Bolyai Intézete, a JGYTF Matematikai Tanszéke és a Bolyai János Matematikai Társulat rendezett. Kimaradt a részletes tudósítás László Ferenc peréről, melyet április 22-én a Legfelsőbb Bíróságon tárgyaltak. László Ferencet devizagazdálkodást sértő bűncselekmény és jogosulatlan külkereskedelmi tevékenység vétsége miatt 2 évi szabadságvesztésre, mellék büntetés-ként 100 ezer forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidő-re felfüggesztette a Legfelsőbb Bíróság Tanácsa, és kötelezte László Ferencet 265 ezer forint elkobzás alá eső érték megfizetésére. Április 23-án Csehák Judit, a Minisztertanács elnökhelyettese Szegeire látogatott, és itt-tartózkodása során találkozott a JATE és a SZOTE rektoraival. Bár meghívót nem kaptunk a Szegei Orvostudományi Egyetem illeté-

kesektől, a fiatal onkológusok fórumára (április 24-én rendezték), mégis megemlítjük, hogy volt, és hogy a tanácskozáson hat szekcióban számoltak be munkájukról a hazai és az első alkalommal meghívott külföldi fiatal kutatók. Szintén nem esik szó részletesen a KISZ zászlóbontásának 30. évfordulója tiszteletére megrendezett emlékülésről. A JGYTF Teleki Blanka kollégiuma elnyerte a Kiváló Kollégium címét, az ünnepélyes címátadásról azonban csak következő lapszá-munkban tudunk beszámolni. Sorozatainkból kimaradt Isztl Zoltán **El-sülltyedt világ** című anyagának második része, s megszakad a Főiskolai Oktatók című sorozatunk folyamatossága is, csakúgy, mint a nar-kósokról szóló írásainké, mert a Kotanski-val ké-szített beszélgetést sem tudjuk közölni, és sorol-hatnám még

Ami maradt, az olvas-ható az első 4 oldalon.

A FEL. SZERK.

Tudomány és népgazdaság

Korszerűbb gazdálkodás igénye a SZOTE-n

A kérdés, hogy hogyan végezhet ma színvonalas ok-tató-kutató munkát jelen gaz-dasági körülményeink köz-ött egy felsőoktatási intéz-mény, egyre gyakrabban fog-lalkoztatja az egyetemek, fő-iskolák felelős vezetőit. Ért-hező, hisz ezek az oktatási egységek költségvetési intéz-mények, így az országot szo-rító gazdasági gondok köz-vetve ugyan, de az átlagosnál jobban érzetik itt hatásu-kat.

Ez okból tárgyalta meg márciusi ülésén a Szegei Orvostudományi Egyetem MSZMP pártbizottsága is az orvosegyetem önálló bevételi forrásainak lehe-tőségeit, illetve a kérdéssel foglalkozó javaslattervezetet. Megállapították, hogy a SZO-TE hármias alapfeladatának (oktatás-gyógyítás-kutatás) szinten tartása az orvosegye-tem vezetésének nemcsak kö-telessége, de érdeke is. Ugyanakkor az ehhez szük-séges anyagi és költségéi von-zatokat a központilag biztosí-tott költségvetés egyre ke-veésbé fedezi, s ennek emelé-se a közeljövőben nem vár-ható. A változatlan költség-vetésből pedig még a tud-mányos munka szinten tar-tása is nehéz, minőségű fej-lésztése pedig megoldatlan. A pártbizottság a pénzü-gyi feszültség csökken-tését a költségvetésben bi-ztosított támogatás racioná-li-sabb felhasználásában, a gaz-dasági tevékenység javításá-ban, a kutatási pályázatokon való minél eredményesebb részvételben és a költségve-tésen kívüli bevételi források megeremtetésében látja meg-oldódni. Alapelveként leszó-gel, hogy az önálló bevételi források bővítése nem az ál-lami költségvetés helyettesí-tését, hanem annak kényszerű kiegészítését célozza. A ku-tatási eredmények népgaz-dasági hasznosításának nem le-het célja, hogy az orvosegye-tem önállótá váljk. A pb másik alapelve, hogy az ön-álló bevételi források megte-remtése és bővítése során az oktatás, a gyógyítás és a ku-tatás színvonalát időlegesen sem csökkenhet. Ezek az el-készítések, a tudományos kutatási eredmények népgaz-dasági hasznosítása, meg-újulást jelenthetnek tudó-mányos, gazdálkodási és szemléleti téren egyaránt.

Az önálló bevételek új for-rásainak megeremtetésére, ill.

a meglévő bővítésére egy-felől az intézmény alaptevé-kenységéhez szükséges, ah-hoz közvetlenül kapcsolódó lehetőségek kidolgozását ja-vasolja a pb. Egyik lehetőség-ként az oktatómunkával megeremthető bevételeket említik meg. Ezek közül első helyen a devizás oktatás sze-repel, mint első, ezen bevételi források közül. (Az elmúlt évben az orvosegyetem devizás oktatás révén 11 mil-lió 650 ezer Ft-hoz jutott, melyből 1 millió 85 ezer de-vizaforint importberuházás-ra és 484 ezer 474 devizafor-int nem beruházás felülű import beszerzésére irá-nyult. A SZOTE párttagsá-ga úgy véli, a devizás orvos-és gyógyszerész-képzés feltétel nélkül támoga-tandó és fejlesztendő. A de-vizás oktatás mellett azon-ban javaslatot tett a pb a devizás posztgraduális (egyé-ni) képzés kialakítására is. Erre egyrészt a klinikai (eset-leg higiénikus, szociálhigiénés) szakorvosképzés adna lehetőséget, de elméleti inté-zetekben dolgozó, ott doktori vagy kandidátusi fokozatát megszerző kutatók fogadása is elképzelhetőnek látszik. Posztgraduális tanfolyamok (csoporthoz képzés) is szervezhetné az orvosegye-tem, így szintén jelentős de-vizabevételhez juthatna. Szintén alaptevékenységhez kapcsolódó bevételi forrás a preklinikai (állatkísérletes) terítéses munka külföldi cé-gek számára. Ez a javaslat egyelőre ugyan az ötletfelvetés szintjén áll, de a pb úgy gondolja, hogy ha az orvos-egyetem állami vezetése kap-csolatokat keresne külföldi cégekkel (elsősorban gyógy-szergyárakkal) és felajánlana szabad kutatói kapacitását állatkísérletes munkák el-végzésére, valószínűleg meg-valósulhatna a javaslat. (A kapcsolatfelvételt és az en-gedélyeztetést a Medimpex vállalná magára, a SZOTE ál-lami vezetése pedig összeállít-ná a felajánlható módsze-rek gyűjteményét). Mindez természetesen nem vonja ma-ga után a SZOTE Allatelepep kialakítását. Mindaddig, míg ez nem valósul meg, szük-ségesnek látszik a régi állate-lep működési feltételeinek javítása, legalább a minimá-lisan elfogadható szintig. A belföldi megbízó részére vég-zett munkák (KK) vállalási

feltételeinek módosítása szintén növelhetné az orvos-egyetem alaptevékenységé-hez közvetlenül kapcsolódó lehetőségek bevételi forrását. A SZOTE párttagsága egy-öntetű véleménye szerint in-dokolatlanul elnyerteknek a KK-munkák vállalási felté-telei, ezért úgy véli, szük-ség lenne a KK Szabályzat olyan irányú módosítására, mely lehetővé tenné, hogy a fel-adatot teljesítő intézmény a végzett munka értékével arányosan, a jelenleginél na-gyobb beruházási visszatéri-tésben részesüljön. Ez a mó-dosítás más tárcaéhoz tartozó intézményekre vonatkozóan már létrejött (pl. JATE).

A SZOTE Végrehajtó Bi-zottsága felmerítette az orvos-egyetemen az egyéb gazdál-kodási tevékenységgel elér-hető bevételeket is, s meg-állapította, hogy a gazdasági igazgatóság a maga speciális tevékenységével, különböző szolgáltatások életbe lépteté-sével szintén bekapcsolód-hatna a bevételi források bő-vítésének körébe. Javasolta a gyógyítómunka ilyen jellegű felhasználását is, például úgy, hogy a más intézmények szá-mára végzett beavatkozások és vizsgálatok esetében ön-költséget téríttetne a SZOTE, s esetleg a kialakítandó pszichológiai rehabilitációs részleget is bevonná a terme-lőmunkába.

A középszintű gyógyszer-gyár telepítése elsőként szere-pel az alaptevékenységhez közvetve kapcsolódó, beru-házást igénylő lehetőségek sorában. Az elképzelések sz-e rint a gyógyszerár elsősor-ban hiánycikkeket és a nagy gyárakban kis volumenben gazdaságosan elő nem állí-tható termékeket gyártana. A telepítés ötletét felkarolta az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága és a Biológiai Ku-tatást és Termelési Koordi-náló Bizottság is. A szelle-mi hátteret elsősorban a SZOTE Gyógyszerésztudo-mányi Kar biztosítaná, de több intézet jelezte máris, hogy kollaborálni szeretne, és potenciális piacot bizto-sítana (pl. neuro-pszichiá-triai, dermatológiai, fogászati-szájsebészeti és szeméze-ti hiánycikk). E kérdé-sben is az állami vezetés gyors és rugalmas intézke-

déseire lenne szükség. A kö-zépszintű gyógyszergyár Sze-gegre telepítésével az Ipari Minisztérium és az Országos Gyógyszerészeti Intézet el-villeg egyetért, az Egészség-ügyi Minisztérium egy kö-zös vállalati formájában lát-jás lehetségesnek a kivitelez-ést. A megvalósítás szá-mos gondja közül azonban az induláshoz szükséges tő-ke megszerzése látszik a legnagyobb és leg sürge-tőbbnek. A kereskedelmi forgalomba hozható biotech-nikai termékek előállítása is bevételi forrássá léphet-ne elő, ha az orvostudó-mány területén jól felhasznál-ható biotechnológiai ter-méket választana ki az or-vosegyetem.

A változó lehetőségek rea-lizálása csak a megfelelő előzetes felmérések és tá-jékoztató elvégzése után történhet. Szükséges jogi és közgazdasági szakembe-rek bevonásával a vonatko-zó jogi rendelkezéseket át-tanulmányozni, illetve meg-keresni a bevételt eredmé-nyező különböző tevékeny-ségekhez leginkább illő ke-reteket. A gondos gazdasági elemzőmunka mellett szük-ségesnek látszik a koncepc-iózus kulcsemberek kivá-lasztása, melyet követnie kell első lépésben különbö-ző bizottságok kialakításá-nak. A pártbizottság le-szőgezi, jelenleg igen fon-tos feladat, hogy az el-térő érdeket képviselő kon-ceptiófragmensekből — az érdekek feltárása és ütköz-tetése útján — egységes koncepciót dolgozzon ki az orvosegyetem vezetése. Le-hetséges, hogy ennek érde-kében az innovációban já-ratos, független menedzser irányítására lenne szükség.

SZOTE MSZMP PB javas-lattérvt tanulmányozva vilá-gosan kiténik a törekvés, az igény a korszerűbb gaz-dálkodás megeremtetésére. Ez lehetővé tenné a magas-szintű oktató-, gyógyító-és kutatómunka által egyre fo-kozódó és jogos finansziális igények és a változatlan költségvetési támogatás kö-zötti feszültségek legalább részbeni csökkentését,

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

XXV. évfolyam, 7. szám

1987. május 11.

Ara: 2,30 Ft

Hangverseny a Dómban

A Collegium Artium zá-róhangversenyét április 11-én, 20 órakor rendezik meg a Dómban. A koncerten fel-lép Kovács Endre orgona-művész és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola I. szá-mú női kara, dr. Mihálka György főiskolai tanár ve-zetésével. Jegyek kaphatók a JATE Közművelődési Tit-karságán (Szege, Dugonics tér 12. I. em.)

Tudósítások a küldöttgyűlésről

Tudományegyetem

A JATE KISZ küldött-gyűlését április 23-án ren-dezték meg a szegedi egye-temek központi épületének aulájában. A tanácskozás kezdetén Nagy Attila, a KISZ JATE Bizottságának elnökétől átvették a bizottság-vezetőtől átadott beszámoló-ét. Munkájáról szólt beszá-molójához és a KISZ-szerve-zet politikai programjá-hoz 20-an fűzték vélemé-nyüket. A vita után a meg-jelent küldöttek egyhang-lag elfogadták a két doku-mentumot. A határozatok elfogadására, valamint a KISZ JATE Bizottságának és titkárnak megválasztá-sára nem került sor. A JATE KISZ-szervezetének e legfelsőbb fórumát május első felében ismét összehí-vják, hogy feladatának ele-get tehesen.

Tanárképző Főiskola

Az oktatók párbeszéde, és a hallgatók gyenge aktívi-tása jellemezte a JGYTF küldöttgyűlését. A KISZ-bizottság beszá-molójához Farkasinszki Sándor titkár fűzött — jobbára a gépelt anyagszó-vegjavításaira szorítkozó — szóbeli kiegészítést. A be-számolóból a szervezeti fe-gyelem igen nagymértékű lazulását emelte ki, több alapszervezet például egy-általán nem fizette be a tagdíjat. A KISZ-megmoz-dulásokhoz több segítséget kért az oktatóktól és a párt-szervezettől a párt-vb ér-tékelését Szabó József ol-vasta föl. A vb is fontos gondnak tartja a szervezeti fegyelem lazulását, okát pe-dig a tanrendi zsűfolságban és az egyéni érdekek elő-térbe kerülésében látta. Az is baj, hogy csak néhány ember végzi a mozgalmi munkát. A KISZ-titkár és a helyettese újráválasztását támogatta a pártbizottság azzal a megjegyzéssel, hogy szeretnék, ha „Farkasinszki Sándor, helyettese ismét Zá-borszky Magdolna lett. Tag-jai: Szatmári Gabriella, Gönczi Károly, Pálfi Edit, Kiss Nóra, Rusay Olivér, Nagy Krisztina, Miklós Kata-lin, Papp Sándor, Mihály Éva, Bagi Csilla, Krizsán Tünde, Földházi Ágnes, Ku-gyi János, Cseh Erzsébet, Domonkos Erika, Vass Im-re, Velner Ágnes, Kovács Timea és dr. Málóvicz Já-nosné oktató.

Pszichológusnő az USA-ból

Az egyetemista nők cél-jait, törekvéseit és kapcsol-atait vizsgálja Candice Ann Kiss, aki az University of Massachusetts, Amherst ne-gyedéves pszichológia sza-pos hallgatója. A magyar származású lány azért ér-kezett hazánkba, hogy ösz-szehasonlító vizsgálatot vé-ggezze készítő elő szakkol-gozatát. Őt amerikai diák-szálló után a JATE Móra Kollégiumának lakóit kérte meg márciusban érdekes kérdőívének kitöltésére. A JATE Szociológia Tanszéke-lunk